

TELEGRAFUL ROMA.

Telegrafulu' ése de doua ori pe septemana: joia si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la éspeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani ga'a, prin scrisori francate, adresate catre éspeditura. Pretiulu' prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr 39. ANULU XII.

Sabiu, in 17 Maiu 1864.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu' cu litere mici, pentru a doua óra cu 5 1/2 cr. s. pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. fa

Diet'a transilvana.

Siedinti'a din 13/25 Maiu 1864.

Dupa cetirea si verificarea protocolului regalistulu' Dr. Teutsch cere cuventulu', si amintindu in cuvinte insufletite de gloriosele lupte, pe uscatu si pe apa, ce le-au avutu armat'a austriaca, — icon'a cea mai viua a unitatii imperiului, — aliata cu alta armata glorioasa, aperiandu o cauza santa si drepta de insemnate européana: provóca pre membrii dietei, a se radica de pre scaune in semnu de stima si a proclamá unu: Sa traiésca! din inima pentru brav'a armata austriaca. Adunarea se radica, si sa'a resuna de „Sa traiésca!“ si „Hoch!“

Presedintele aduce la cunoscinti'a casei, ca mai multi membrii au cerutu si castigatu concedia dela presidiu: Buteanu si Baritiu pe 8 dile. Apoi invita pe membrii comitetulu' de petitiuni a se afla pe Vineri in 15/27 Maiu la 10 óre la siedintia.

Ablegatulu' Nicol'a cere in scrisu concedia pe cinci septemáni. Hanni'a, fara de a preocupá opiniunea casei, e de parere, ca diet'a se nu fia prea darnica in darea concedieloru; cáci altmintrelea nu numai se voru goli de totu scaunele din sa'a dietala, ci si in comitenti s'arupoté nasce unu feliu de nemultiamire cu ablegatii lor. Presedintele inca afla concedi'a ceruta prea lunga, cu atât'a mai vertosu, cáci Nicol'a este si referinte alu comissiunei pentru dessarcinarea pamentului. Concedi'a ceruta nu se da.

Presedintele da spre cetire harthi'a, prin care regalistulu' Eránosz din caus'a bólei cere concedia pe tempu nehotaritu. C. Schmidt recunósce in cuvinte onorifice meritele lui Eránosz din dieta si din senatulu' imperialu; dar de si bolei nu se póte pune lesne terminu, totusi nici diet'a concedia pe tempu nehotaritu nu póte dá: se i se dea pe 4 septemáni. Pope'a inca e de parere, ca concedia fara de lipsa sa nu se dea, dar iarasi unde e de lipsa sa nu se refuze, numai cátu lips'a unei concedii sa se motiveze in modu autenticu. Motivarea absentarei la casuri de bóla este atestatul medicalu, dar acest'a aici lipsesce; de aceea crede, ca sa se lase in voi'a presidiului, a-i dá concedia de 8 dile, in care res-tempu apoi, avendu lipsa de concedia si mai departe, sa produca atestatu medicalu. Puscariu nu consimte nici cu C. Schmidt, nici cu Pope'a. Unui deputatu trebuie sa i se créda; concedi'a ceruta sa i se dea pâna la reinsanatosiare. Pope'a staruiesce, ca fia care deputatu are datorinti'a de a documentá absentarea sea. C. Schmidt observa, ca dela regalistii din siedinti'a premergátore nu s'au cerutu documente, si propune de nou a se dá concedia lui Eranosz pe 4 septemáni. Mog'a: Cine e bolnavu, nu póte veni la dieta, si fiindca tempulu bólei nu se póte defige, concedi'a sa se dea pâna la insanatosiare, spunendui-se totu deodata, ca dupa insanatosiare sa se prezenteze numai decátu. Presidele intréba, déca e sa se aduca obiectulu la votare ori nu? Majoritatea se decide pentru a se aduce, si aducendu-se,

propunerea lui Pope'a nu se priimesce; propunerea lui Puscariu—Mog'a nu se priimesce;

propunerea lui C. Schmidt se priimesce. Cá la Eránosz, se decide si in privinti'a regalistulu' Br. Bruckenthal.

La ordinea dilei e p. n. rescriptu dto 21 Novembre 1863 pentru intrebuintiarea limbilor patriotice in comerciulu publicu oficiosu, care se cetesce in tóte trele limbile. *) La intrebarea presiedintelui, cum sa se urmeze mai departe? C. Schmidt e de parere, cá sa se urmeze asiá, dupa cum s'au urmatu si la propositiunea antái'a pentru inar-

ticularea natiunei románe: insarcinandu-se adeca comitetulu respectivu a concepe representatiunea de inarticulare. Dr. Maior crede, ca obiectulu cestiunatu e numai o formalitate de éspeditura, si astfelu, dupa § 23 din regulamentu, sa se concréda presidiulu.

Propunerea Dr. Maioru, nu afla partinire; din contra se priimesce a lui C. Schmidt mai cu unanimitate.

Presedintele, fiindu terminata ordinea dilei, enuncia siedinti'a cea mai de aproape pe Luni 30 Maiu c. n. si pune la ordinea dilei propositiunea a 8-a regésca privitóre la organisarea tribunaleloru de justitia si mai alesu constituirea curtiei judecátoresti de instanti'a a treia. Apoi raspunde la interpelatiunea lui Obert, pentru scurtarea aniloru de milita, ca proiectulu s'a datu in tipariu, s'au impartitu intre membrii dietali si se va aduce la tempulu seu la ordinea dilei.

Puscariu cere cuventu, pentru de a aduce mai multe proiecte. Mai antáiu propune, cá pentru inlesnirea comunicatiunei si schimbarea ideiloru intre deputati sa se infiintieze in localitati dietale o sala de conversatiune, unde deputatii sa se póta intalni, si unde sa afle si jurnalele patriotice si cele mai insemnate externe, precum e si la senatulu imperialu. Presedintele promite, ca va face cele de lipsa in privinti'a acést'a, si intrebandu, care jurnale sa le procure? diet'a concrede biroului alegerea lor.

Puscariu se plánga asuprá releloru dispositiuni pentru cuartirele deputatiloru, asuprá pretensiuniloru esorbitante ale stapániloru de case, asuprá pretiului celui mare alu victualeloru, cari dupa cum a esperiatu, suntu mai scumpe si decátu in Vienn'a (?), si astfelu propune: 1) a se dá deputatiloru cuartire dupa analogi'a oficieriloru, ori apoi 2) a li se asigná câte 400 f. v. a. bani de cuartiru pe anu, ori va tinea diet'a unu anu intregu ori nu; 3) a li se dá despagubire de drumu cate 1 f. pe milu dela locul alegerei, dupa-cum se da si ablegatiloru senatulu imperialu, si ai altoru dieté; 4) cá cu executarea acestei decisiuni sa se insarcineze presidiulu. Presedintele pune intrebarea de spriginire din punctu in punctu, si rezultatulu e, ca pct. 1 nu e sprigitu de nimenea, pct. 2 e sprigitu de ajunsu, pct. 3 e sprigitu fórté tare, pct. 4 propunatoriulu insusi lu retrage.

C. Schmidt si Dr. Teutsch observa, ca procederea acést'a cu propunerile lu Puscariu e in contr'a § 15. alu ordinei dietale si in contr'a § 43 alu regulamentulu de a-faceri; Puscariu reflecta, ca s'au hotaritu odata, si asiá sa se dea la o comissiune. Presedintele enuncia, ca propunerile lui Puscariu se voru tipari in tóte trele limbile, se voru impartí intre membrii dietali si la tempulu seu se voru aduce la ordinea dilei.

I. Balomiri se plánga, ca n'au priimitu inca toti deputatii protocoalele dietale; Presedintele promite, ca celoru ce nu le-au priimitu inca, se voru tramite a dóu'a óra.

Cu acestea siedinti'a se 'ncehia la 11 óre 55 minute.

Foile magiare despre Romanía.

Evenemintele din Romanía n'au lipsitu a afla resunetu in tóte tierile Europei, si faptulu, dupa punctulu de vedere alu feluriteloru situatiuni politice, este dejudecatu in deosebite moduri. Nu va fi, credemu, fara interesu, atâtu pentru noi, cátu si pentru fratii din Romanía, a audi si opiniunea unoru foi magiare, cari divergéza multu de foile germane; cáci pe-candu acestea acusa intemprárele din urma si încerca in totu modulu a discreditá acea tíera in fati'a Europei, numindu-o neapta de a se constitui de sine fara intervenirea poteriloru garante, pe atunci acelea pazescu moderatiunea si se opunu ideiloru exprimate in diuarele germane. Unu esemplu de felulu acest'a ne da si „Pesti Naplo“ din 21 Maiu a. c., care cuprinde in privinti'a acést'a urmatoriulu pasagiu: In dilele tre-

cute dăseram despre regimul român, ca și Cuz'a în politică sea interna urmăza după capt'a franceză, și ca negresitu la acești pași este impintenată din Paris. Această faptă este constatată prin întemplierile din urmă. Principele Cuz'a se afla astăzi nici mai departe, nici aproape, fără acolo unde s'au aflat Napoleon III. în renumit'a di de 2 Dec. 1852. Camera e dissolvată, votul universal va avea a decide asupra acelor proiecte, care fost'a camera au fostu gasitu cu cale a le reieptă en bloc.

Lucru natural, ca astfel de evenimente drastico-eroice, care se vedu a se ivi în București, facu sgomotu în tota Europ'a și nu voru poté trece, fără de a fi judecate cu patimă. Cuz'a se vede a stârni întrebarea orientului de nou, și această întrebare e atât de delicată, atât de pondoasă, încâtu fiecare putere mare europeană e silită, a fi atentă la aceea, ce se întempla pe malul inferior al Dunării.

Asiă, de exemplu, diuarele de Vienn'a nu gasescu cuvinte destule de aspre, pentru de a reproba pașii regimului român. Aceste foi acuză regimul moldo-român, și că pre capul acestuia, pre principele Cuz'a, dicendu că voiesce a restornă aristocrația, și vedu în afacerile ministeriului român un fel de radicalism, comunism, socialism și numai scim ce fel de „ismuri“, prin urmăre astfel de fapte, care aru periclita tota lumea civilizată.

Noi din parte-ne trebuie să marturisim, că despre masă a acest'a de Români nici noi în privința morala nu avem o opinie deosebită bună, însă cum că prin nise instituții favoritoare din această masă aru esi o națiune destul de brava, nu dubităm. Să trecem însă acestea cu vederea și să ne ținem de materie; suntem asi de îndrăzneți, a pune această întrebare: ca ore cu ce drept s'aru amestecă cine-va în afacerile interne ale Principatelor? La acest'a, noi din parte-ne, cunoșcem numai două titule de drept, unul purcede din suzeranitatea Porții, alu doilea din convențiunea din Paris.

Porț'a, după câtu ne este nouă cunoscutu, nunumai ca nu s'au plânsu asupra regimului român, — fiindcă pe câtu scim noi nici ca are influența în aceste afaceri, — fără din contra se vede, că Cuz'a sta foarte bine la Porța. Acest'a o potem concluda de acolo, fiindcă, după cum audim, Porț'a au fostu cea d'antăiu putere, care au propus, că la conferințele, ce se tinu pentru monastiri, să se cheme și principele Cuz'a. De aci se vede, că înalt'a Porța nu are nimic în contr'a pașilor mai noi întreprinși de regimul român. Convențiunea din Paris o potu interpreta adevăratu numai acele puteri, care au subscris-o; numai acelea potu judeca, ca atari lucruri sunt acomodate convenției ori ba, o putere singură însă nici decum nu poté judeca cu validitate. Puterile garante, după cum scim noi, încă n'au avut ocaziune a se declara în această cestiune, și până atunci, până cându nu va urmă o astfel de declarațiune, trebuie să ținem legănată întrebarea, ca ore trecut'au regimul român preste limitele cuvenite propriului său drept, seu ba?

Cea mai naturală și totodată singură numai dreptă dorire aru fi aceea: că subscriitorii convenției din Paris să se adune la o altă și să cerceteze starea lucrului, că pe bas'a acestui'a să poată decide. Negresitu ca acest'a e tînt'a, la care și politic'a din țilerii voiesce a strabate.

Cădiendu proiectul pentru congresu, diplomația Francei aru voi acum a osteni Europ'a prin conferință, că să poată pe urmă dice: Uite, și ici, și colo, și dincolo conferințe! nu aru fi mai bine, că toate aceste conferințe să se contopască întru un congresu?

Însă firesce că pentru unele puteri tinend'a conferința în privința Principatelor — aru fi tocmai acum'a nepotrivită, de o parte pentru că prin această conferință s'aru stramută esențialmente dela aceea ce au a tracta în Londr'a în cauz'a germano-danese, ear de alta parte fiindcă în acelu timp s'aru ivi pe tapet și alte întrebări, cari întrebări fiescicare aru avea grup'a sea de puteri, și prin urmăre s'aru escă negresitu unu caos în relațiunile Europei.

După acestea toate mai este încă o fatalitate. Dacă se va lua întrebarea principatelor danubiane la pertractare, atunci la acele pertractări, că subscrisa la convențiunea din Paris, trebuie să ia parte și Itali'a. Nici nu vorbim despre acea greutate, că Victoru Emanuilu nu aru mai poté fi reprezentat că Rege alu Sardiniei, deoarece acum'a nu mai este; dar că rege alu Italiei încă nu, de vreme ce, spre exemplu, Austri'a încă nu recunoște regatul Italianu. Fără numai despre acea împregiurare vorbim, că între astfel de convorbiri — cum au facutu cu ocaziunea congresului din Paris Cavour — potu veni pe tapet și astfel de lucruri, cu care unia seu alta putere nu s'aru întâlni bucuros.

Și totuși, după părerea noastră, nu rămâne alta cale decâtă seu a propune întemplierile din Moldo — Romani'a înaintea adunării subscrișilor la convențiunea din Paris, seu a nu se opune acelor'a nicidecum. Concedem, că această u-n'a alternativă e tocmai asi de nefavorită pentru puterile singulare, că și cealaltă; însă acelea trebuie să cugete, că aceste două neplăceri sunt proporționalmente foarte mici pe lângă aceea ce s'aru poté escă din unu amestec unilateral; pentru că dacă acestu amestec aru rămâne numai pe terenul diplomatiei, de sigur că nu aru avea nici un efect; dacă însă s'aru estinde preste terenul faptelor, atunci negresitu că nu numai principatele s'aru opune, ci s'aru întâlni și cu unele puteri — poté cu cele mai de frunte, — care au subscris convențiunea din Paris. —

Dintr'unu articolu din „Magyar Sajtó“ estragemu totu în privința lucrurilor din principatele danubiene următoarele:

Asiă dară nu ne înșelăm, că camera din București ne primindu la desbatere legea electorală, fu desfăcută prin forță armelor. La tota întemplieră au trebuit să rumpă regimul român odată relațiunile între sine și reprezentatiunea cea mică la sufletu a camerei, că câtu mai curendu să se înzestreze țiera cu unu parlamentu nou în sensul celu adevăratu. —

Negresitu că partidele contrare încă nu s'au impacat; intrăceea însă, dacă odată diu'a libertății au trezitu poporul, dacă simte acest'a puterea binefacerei ei, atunci indiesertu se silescu paserile de noapte a o întinecă cu aripele lor, căci totuși nu va fi noapte. Dacă poporul e pe lângă regim, cine-i va fi în contra? S'aru află poté vre o putere străină, care aru starui, că boierilor să li se dea drepturile avute mai înainte? Nu credem, că dacă luăm în consideranță mai de aproape convențiunea din Paris, pe care e basată constituțiunea României de acum, vomu afla, că regimul român au lucrat pe teren legal, pentru că au voit eliberarea poporului și au voit a aduce la validitate o lege nouă electorală. Convențiunea dice apriatu, că relațiunile între clas'a proprietarilor și între țierani să se ordoneze, ceea-ce însă până în diu'a de astăzi nu s'au întemplat, pentru că boierii se tinu cu obraznicia de drepturile avute mai înainte, și nu voiescu a scîrni mic'a de eliberarea poporului.

Cu toate că regimul prin lovirea acest'a cu camera facu o mare impresiune în țiera, totuși pacea nici decum nu s'a turburatu, de-si umblara căți-va a interita poporul la neîncredere către regim, dicendu că ei întielegu reu ceea ce voiesce acest'a cu ei, și-i promisera câte toate, însă înzadaru; ca poporul n'au datu ascultare acestor amagitori, fără se îndreptățează cu totul regimului, vedindu-si aproape eliberarea de sub jugul celu greu alu boierilor. —

Toate scirile belicoase din Romani'a sunt luate din ventu, pentru că această țiera voiesce pacea, spre a se poté constitui. Căci și după cele mai noue întemplieri nu s'au schimbatu relațiunile nici decum, libertatea nu s'au restrinsu, și această libertate, carea domnesce, este celu mai bunu semn, că regimul are cea mai bună încredere în popor, și n'are pentru ce lua alte măsuri mai strînse. — (Va urmă.)

Fagarasiu în 24|5 1864. Mai alu, care a fostu otăritu a se tine pe 15|3 Maiu în țiera Olteului în favoarea juriștilor lipsiti din Districtulu Fagarasiului, din cauz'a tempului ploios și rece s'au amanat până pe 20|8 Iuniu a. c., pe a două a di de Rosaliele noastre, pentru care cerem indulgența stimatilor domni invitați.

Totodată sunt rogati și ceialalti dd. Redactori ai jurnalelor noastre, să binevoiescă a înregistra aceste renduri în colonele foilor Domniilor Sale. C o d r e a n u.

Din Banatu. Ramn'a*) în diu'a de Pasci.

„Acest'a este diu'a, carea a facutu Domnulu, că să ne bucurăm și să ne veselim în tr'ens'a.“

Pentru noi creștinii de religiunea ortodoxă resaritenă din Ramn'a diu'a acest'a n'a fostu di de bucuria, ci o di plină de întristare și amaratiune:

Nu intr'atât a lipsele și neajunsele, casionate prin secet'a anului trecut, — carea ne a facutu seraci, cersitori, și aproape peritori de fîme — ne au vatemat asi de puternicu, ci calamitățile și prigonirile religioase au fostu acelea, care ne au nepaciuit în consciința noastră sufletesca, ne au turburatu în simțimintele noastre religioase, bă numai ele singure au fostu acelea, care ni-au datu lovitura cea mai dureroasă, lovitura cea de mîrte.

Diu'a de Pasci Mantuitoriulu lumii a menit'o să fie o di de bucuria pentru toti creștinii, dar vai și amaru! pentru noi

creștinii de religiea or. din Ramn'a a fostu o di de cea mai mare superare și desperațiune.

Credeam, ca prin patimirile lui Christos—chiaru după invetiatur'a lui propria *)—voru fi încetatu și patimirile tuturor creștinilor, barem cele sufletesci, — însă pentru noi, sermanii de noi! după-cum vedem, Pascile încă n'au sosit, pentruca noi și adi totu ne mai aflăm în septemân'a patimilor.

Oare pôte în lumea acest'a să fie ce-va mai dorerosu și mai sentitoriu pentru unu Român creștin, decâtu deca elu se vede nepaciuit în însăși conștiința sa creștinească! turburatu în exercitiulu de pietatea religioasă; ba — fioros! — scos și lapedatu din cas'a domnedieșcă, din cas'a cea sântă, pre carea parintii, moșii și stramosii noștri au fundat'o întru marirea lui Domnedieu numai pe sēm'a creștinilor de religiea or., că acestia prin înaltarea rogatiunilor lor smerite și oftărilor lor afunde sa-si pōta în trens'a află mângaierea sufletescă, și adăpostu pentru suferințele cele nemarginite.

Dar cu anim'a sfâșieată de doreri amu trebuia să esperiăm: ca pentru noi Ramnenii au fostu pastrate dīle de cele mai amare și suferințe de cele mai grele.

Pânace toate religiunile creștine, — ba și însăși Iudeii în Monarchia austriacă se bucură de așterea și scutiri a legilor și-si află mângaiere de a se pōte adună în sântele case, fundate de ei întru marirea lui Domnedieu, fără nici o temere și frică, ca cine-va li-aru pōte candu-va rapī și si însesi bisericile lor, noi amariții de religiea or. din Ramn'a n'auram mângaierea aceea de a ne pōte adună nici în diu'a de s. Paști în biseric'a noastră, edificată de parintii noștri numai pe sēm'a credincioșilor de religiea or., de a ne pōte înaltă rogatiunile noastre cele mai ferbinti la Tro-nulu Tatalui ceresc: pentru fericit'a, liniscit'a, și îndelungat'a viētia a preînduratului nostru Imperatu, parintele celu bunu al tuturor supușilor și credincioșilor, și totodată pentru bunăstarea, fericirea, și prosperitatea tuturor omienilor, pentruca biseric'a, proprietatea noastră, ni-au rapit'o contrarii religiei noastre, și ni-au silitu în diu'a de Paști să rămânem fără biserică, și fără mângaiere sufletescă. (Va urmă.)

De lānga Carasiu 28 Aprile r. 1864.

Eaca, Onorata Națiune! diu'a născerei unui mare fiu alu teu, unui neuitatu frate și demnu barbatu alu nostru, a resaritu astăzi, și în spiritul ne sarută însuși acestu barbatu, în Domnulu fericitulu **Paulu Iorgoviciu-Brancovanu**, că reculegendu cele din princi'a s'a și alaturandu-le la cele de acu, să vedă, cătu au înaintatu în tota privinți'a dulcii și frati consangeni, pentru cari elu s'a consacratu într'unu vēcū de dīle. —

Eruditulu și multu meritatu nostru barbatu, D. Dr. Vasiciu după marele zelu ce-lu însuflețescă cătră totu ce pōte radica vēdi'a națiunii, fū celu d'antăiu, carele de și nu e de născere banatianu și-āduse aminte de unu frate banatianu mai uitatu, și încă în an. 1862. în multu stimat'a noastră fōia „Telegrafulu Român“ Nr. 71 și—descoperi ardōrea: că diu'a născerei nemuritoriului nostru barbatu Paulu Iorgoviciu-Brancovanu, — erunduse, — în an. 1864. sa se serbeze de toti Romānii că o aniversaria de o sută de ani și că o di națiunala dēmna de marele nostru barbatu.

Spre acestu scopu laudatulu d. Dr. Vasiciu a invitat pre inteligința romāna din Banatu a face preparările de trebuință pentru serbatōrea jubileului, sperandu ca toti Romānii, ēra mai vertos ardelenii nu voru fi cei din urma, cari se voru împartasi la acēsta solenitate în adeveru națiunala.

Scriptoriulu acestor siruri aflandu dorit'a di aniversaria (28 Aprile. Red.), în același anu 1862. sub nr. 92 alu laudatului diariu o-a publicatu împreună cu mai multe date din viētia marelui barbatu, și între altele și aceea, cumca după o tradițiune, care se păstrează în famili'a Iorgovicienilor, acēsta familie e de origine din Ardelu, — și în fine și-a exprimat și densulu dorința pentru tineria jubileului, dicendu: ca deca spre gloriificarea mai tardiu victiunilor noștri barbați: Sīncai, Maioru și Miculu (Klein) s'au potutu pune la cale cele necesare, că sa li se radice monumentu cu ajutoriulu tuturor Romānilor; au dōra Paulu Iorgoviciu — Brancovanu, că celu ce a adusu mai antăiu caldōrōs'a lumina în parasitulu și întunecatulu agru alu literaturii noastre, sa nu fie și elu demnu de aceeași onōre și gloria?! și amu disu: ce lucru frumosu aru fi, deca până la 28 Aprile 1864 s'aru pōte vedē încă începutulu unui atare monumentu!

Facutu-s'a ceva în privinți'a acēsta au bă, nu știu; — credu ca nimic'a; cu toate ca aru fi de dorit, că pre candu

*) Ba dincontra; „de m'au gonit pre mine, și pre voi ve voru goni.“ (Red.)

Romānii austriaci se sbuciumă și se luptă întru cultivarea și desvōltarea limbei și întru așterea drepturilor sale națiunale, sa nu-si uite de tributulu, ce suntu datori regeneratorului și așteritorului pretiosului nostru tesauru, — alu limbei.

Acestu barbatu în acelu timp, între cercușări nefavorabile nu a potutu face mai multu; înse mic'a sementia de elu pe întelinitulu pamentu alu Banatului aruncată a crescutu—cum dice D. Dr. Vasiciu— în arbore mare, care întinde ramurile sale în toate direcțiunile.

Cercușările tempului și pusețiunea poporului romānu din Banatu în etatea barbatiei lui Paulu Iorgoviciu—Brancovanu— chiaru pe candu se nimicisera privilegiile Romānilor banatieni— radica și marescu faptele acestui barbatu, pentru acelu timp estoradinaru. Acele cercușări deplorabile se vedu de ajunsu din biografi'a scurta a densului, care o amu publicatu—cum disei—în Telegrafulu Rom. nr. 92. 1862. din persecușările, suferințele și modulu mortiei sale, după cari cu dreptulu merita a fi neuitatu și onoratu că anteluptatoriu și martiru alu națiunii noastre romāne.

Nici tempulu presinte nu e prea de laudatu. Nu întielegem de strāini, căci aceia nu au mai încetatu a fi strāini cătră noi Romānii, ci multe fapte chiaru ale Romānilor de astăzi aru fi de condamnatu! Nu le mai numim nici acestea. . . . cei întiepti le știu. . . . — Până candu nu se vā curati și stōrce de totu de susu până josu veninulu, ce a strabatutu întregu corpulu nostru națiunali; până candu nu se voru sparge toate capetele hidrei . . . și mai vertos cele dōne: egoismulu și indiferetismulu cu toate produsele lor, până atuncia toate indesiertu! Avem multi semenatori, cari sēmēna neghina pentru scopuri în parte! Avem multi vermi cari rodu la pomulu națiunii! . . . — Numai bunulu Dūmnedieu pōte sa ne ajute, căruia ne rogām că sa vină cătu mai cūrendu tempulu pāci, amōrei și concordiei, sēu celu putinu tempulu, unde cei mai buni să fie mai multi și mai tari; căci, după Vacarescu: „multu potu cei multi buni împreună“, ēra după Cichindealu: „Cei rei nu mai atuncia voru perī, candu cei buni se voru împreună.“ T. V—ia.

Din Bucovin'a. Diet'a țierei se închise în 214 Maiu prin unu cuventu lungu și meritoriu alu capitanului țierei Dlui Eudoxiu de Hormuzachi, din care comunicām și noi încheierea, rostită în limb'a romāna în următoarele:

Domnilor! Viētia poporului precum și esistința statului este lungă, mai lungă decâtu de a fi măsurată cu măsur'a prefaptă pentru traiulu unui individ. Reformarea totală a Statului și a țierei cere unu timp mai îndelungatu, și pe lānga acēsta este de neapărată trebuință, că țier'a sa se simția și că unu trupu întregu și că o parte a altui trupu; după ce au vorbitu Bucovin'a, sa vorbēscă acum și Austri'a; căci precum provinci'a, asiă și Monarchia trebuie sa se bucure de libertatea vorbei spre înaintarea binelui publicu.

Asiă dara, după prea înalt'a resoluțiune din 17 Aprile Diet'a țierei noastre astăzi se va închide, că sa se pōta cūrendu conchiama diet'a Imperatiei. La închidere, precum și la deschidere, ne însuflețesc însă totu acele simțiminte, care se exprima în următoarele cuvinte:

Sa trăiescă Imperatulu și Duc'a nostru Franciscu Iosif! Sa trăiescă Austri'a și Bucovin'a! Sa trăiescă constituti'a Imperiului și a țierei!

Varietăți și noutăți de di.

(Scandalulu din Leopole.) Dr. Czerlun-czakiewicz, profesorulu știut de Teologi'a dogmatică în Seminarulu gr. cat. din Leopole, la demandarea Mitropolitulu Litwinowicz e suspendatu deocamdată; asupra studinților turburatori se face inquisitiune aspră.

(Multiamita publică.) On. Parinte Tom'a Filipu din Porcesci. Mi-a făcutu o nespūsă bucuria, vedindu, că nu m'ati datu uitărei nici în acestu anu, ci v'a placutu a me ajutōră încă odată. Cei 5 f. v. a., tramisi mie că ajutoriu, i-amu primitu; sum și voi fi recūoscatori; ve multumescu din anima! — Sabiu în 14 Maiu 1864.

I. R. Maximu, Juristu.

Principatele romāne unite.

Actele domnesci, prin care se încerca trecerea la o nouă viētia de stat a Romāniei, se gramadescu pe di ce merge, și spatiulu jurnalului nostru e cu multu prea angust pentru de a le cuprinde toate. Vom comunica dar, pe rendu, lānga cele publicate până acum numai cele mai esențiale. De astadata: decretulu pentru disolvarea camerei, ear datorința de a discuta cestiunea mai pe largu, o vomu implini îndată ce se voru mai chiarifică ideile asupra acestui gravu evenimentu.

ALESSANDRU IOANN 1-iu,

Cu mila lui Domnedieu si vointia nationala Domnu alu Principatelor Romane Unite.

La toti de fatia si viitori sanatate. Decretamu :

Art. 1. Adunarea Electiva este dissolvata.

Art. 2. Statutul desvoltatoriu conventiunei din 7 (19) Augustu 1857 si reform'a legii electorale, ambe alaturate pe langa acestu Decretu, se supunu aprobatiunei poporului Romanu.

Art. 3. Poporul Romanu se convoca dela 10 pana la 14 Maiu curentu, inclusiv, spre a se rosti prin DA seu NU, asupr'a artelor mai josu urmatoare.

Art. 4. Suntu chiamati a vota toti Romanii in varsta de 25 ani, carii se bucura de drepturile lor civile si politice, si cari prin legea comunala insusiescu conditiunile de alegatori comunali, cu singur'a exceptiune dela art. 22 lit. b din aceea lege.

Ei voru trebui a justifica inscrierea lor in listele electorale comunale din anulu acest'a.

Art. 5. La priimirea acestui Decretu autoritatile comunale, urbane si rurale, din tota Romania, voru deschide registre, unulu de priimirea si altulu de nepriimirea plebiscitului.

In cele 48 de ore dupa priimirea acestui Decretu, prefectii si siefii de politii prin orasie si sub-prefectii prin orasie si sate, se voru transporta in tote comunele jurisdictiunei lor, spre a priveghia si a asigura infiintarea si deschiderea acestor registre.

In casu de refusu, de abtinere sau de absentia din partea autoritatilor comunale, Prefectii si sub-prefectii voru delega unu anume membru din autoritatile comunale, seu unu notabilu alu localitatii, pentru priimirea voturilor.

Art. 6. Aceste registre voru remane deschise in tote cancelariile comunale a le Romaniei dela 8 ore diminetia pana la 6 ore sera, si acest'a din diu'a de 10 Maiu pana la 14 Maiu sera.

Cetatenii voru inscrie insisi, seu (nesciindu singuri a scrie) prin altii, votulu voru in unulu din registre, cu aratarea numelui si pronumelui lor.

Art. 7. La sfarsitului terminului de mai susu, si in cele d'antaiu 24 de ore, celu multu, numerulu voturilor date se va adeveri, la finitului registrului, de autoritatea comunala, seu de delegatulu Guvernului, care apoi va tramite registrulu la Prefectur'a judetiului.

Art. 8. In presedintia fiacarui judetiu tribunalulu de antaia instantia, fatia fiindu Prefectulu judetiului, si in Bucuresci Prefectulu politiei, va adresa Ministrului de Interne prin calea cea mai repede.

Art. 9. Recensementulu generalu alu voturilor, date de poporul Romanu, se va face la Bucuresci in sinulu unei inalte comisiuni, care se va institui prin unu altu Decretu.

Resultatulu se va promulga prin puterea executiva.

Art. 10. Ministrulu de Interne este insarcinatu a activa si a regularisa formarea, deschiderea, tinerea, inchiderea si tramitarea registrelor plebiscitului.

Datu in Bucuresci la 2 Maiu anulu 1864.

ALESSANDRU IOANN.

(Contra semnati.) Cogalnicenu. Balanescu. Bolintinenu. Orbescu. Generalu Manu.

Prospectu politicu.

Scirile despre conferintia din Londr'a asiá suntu de dubie si de ecuivoce, incatu mai ne vine a le asemena cu profetiele oraculelor din Grecia vechia. Atat'a insa credemu ca potemu comunica cetitoriloru nostrii ca siguru, ca Austria si Prussia sau declaratu, ca in urm'a resboiului cu Dania, din care ele au esitu triumfatore, ele nu mai recunosc pentru sine tractulu de Londr'a din 1852 ca obligatoriu. Declaratiunea acest'a insa concede mai multe interpretatiuni, asiá incatu nu se pote sci ca in adeveru se voru desface ele de numitului tractatu, va sa dica voru starui pentru rumperea totala a ducatelor Schleswig-Holstein decatra regatulu Daniei, ori voru partini numai autonomi'a ducatelor cu uniune personala, asiá incatu regele Daniei sa fia totdeodata si ducele Schleswig-Holsteinului. Germanii, chiaru si cei din Austria spera, ca declaratiunea va fi a se interpreta in intielesulu din taiu; vomu vede cumu o voru interpreta insisi propunatorii. Ducele de Augustenburg a substernutu conferintiei prin Lordulu Russell in 12 Maiu c. n. unu memorandum, in care espunendu din punctu de vedere istoricu, juridicu si politicu dreptulu seu de successiune in ducate, cere partinirea conferintiei pentru caus'a sea.

In Prussia sau adunatu pentru adresa lui Arnim catra Regele (prin carea, dupa cumu se scie, se cere anexa-

rea ducateloru langa Prussia) 30,000 subscriptiuni. Adresa se predece regelui prin o deputatiune de 17 membrii in 23 | 11 Maiu, si regele promise, ca va cerca sa dea causei germano-danese o astfelu de solutiune, carea sa corespunda succesoru glorioloru armate aliate, demnitatii si onorei Prussiei si marierei si fericirei Germaniei; forma insa, in care se va imbraca acestasolutiune, sa nu ascepte, disc, dela densulu sa o comunice intr'unu momentu, candu inca pertractarile suntu in curgere.

In Francia se sustinu scirile despre o schimbare in ministeriu; tote jurnalele spunu, ca Drouin de Lluys se va retrage si ca Rouher e domnulu situatiunei. Dupa alte sciri insa ministeriulu va remane neschimbatu; caci imperatulu, dorindu a se retrage la tiara, nu va voi sa fia neliniscitu prin pedecelul unai masine noue de guvernare. Principele Zartorysky sa fia avutu o convorbire decurendu cu imperatulu in privintia Poloniloru, si acest'a sa fia escusatu neactivitatea Francei in caus'a polona cu pasivitatea Europei, si sa fia mangaiatu pe Polonii cu acceptarea altoru tempuri mai favoritoare. Va sa dica, inca o revolutiune polona in desiertu! — Desbaterile bugetului in corpulu legislativu sau terminatu, si inchiderea sesiunei va urma catu decurendu. — Lucrurile din Algeria iau fatia totu mai serioasa, si totu intinsu se tramitu trupe preste mare in contra Arabiloru, cari se lupta cu inversiunare infricosiata in contra Francesiloru. — Generalulu Pelissier a moritu in Algeria.

Italia ascepta cu incordare fatala reposarea Papei, a le carui dile se scie ca suntu numerate; caci ap'a i-se suie totu mai susu, asiá incatu nici medicii insisi nu mai au sperantia de insanatosiare. Guvernulu italianu staruiescu cu totu deadinsulu la Napoleonu, ca dupa mortealui Pius alu IX sa conceada Romaniloru sufragiulu universalu, va sa dica, sa le dea voia a se declara si ei a fi parte intregitoare a Regatului Italia.

Prim Turinu se crede, ca Austria indata dupace va inchide pap'a ochii, va ocupa Legatiunile si Marcele. — Garibaldi fu intemnatu de amicii sei cu entusiasm. La sosirea in Caprera sa fia disu catra densii: Tote mergu bine amicii mei, sa pasamu inainte cu mare iutiela, venitoriulu e alu nostru. — Victoru Emanuilu se dice ca cearca a apropiu pre Garibaldi de curtea regesca, alu initia in politic'a regimului, a-lu duce pe aren'a parlamentara si astfelu a scote din elu „omu practic.“ Suntemu curiosi, cumu i va succede experimentulu.

Cu Romania a se ocupa forte cu interesu tote foile.

Multiamita publica.

Ilustritatea Sea, Domnulu Baronu Zenovie Constantinu Hagi Popp de Boemstetten, nobilulu patronu alu bisericei greco-orientale din suburbiulu superiorulu iosefinu din Sabiu, carea precumu si scola titoare de dens'a multiamescu bun'a loru esistintia numai generositatii aceluia, a implinitu in dilele acestea si un'a din cele mai ferbinti dorintie ale comunei bisericei greco-orientale cu chramulu santului Evangelistu Luc'a din preurbulu inferioru alu Sabiului, dispunendu a se reversa unu clopotu stricatu alu comunei acesteia bisericesci, — care a din lips'a insemnatelor mijloce cerute spre acest'a nu-lu mai potea repara cu spesele sale — si a se mai mari acela pe socotel'a sea.

Aflandu-se dar in urm'a acestei generositati a susu laudatului Domnu Baronu comun'a susu-mentionata in intrebutiunea unui clopotu destulu de mare, prea frumosu, care sta cu prea placutulu si mangaiosulu seu sunetu in incantatore armonia cu celelalte doue clopote ale ei, si care totdeun'a, candu ne striga la rogaciune in casa Domnului si ia parte credincioasa din bucuriile si intristările nostre, respandesce cu tonu inaltu laud'a si marierea daruitoriului nobilu si publica nemurirea numelui lui; si-implinescu prin noi reprezentantii ei o santa datorintia, dictata de iubire si veneratiune catra prea meritatulu Domnu Baronu Zenovie Constantinu Hagi Popp de Boemstetten esprimendu acestuia in publicu cele mai sinceri simtiri al ei de nemarginita multiamita pentru darulu acest'a marimosu, si rugandu pre Parintele nostru celu cerescu, ca sa-lu tina intre cei vii inca la nenumarati ani spre laud'a numelui lui si spre binele publicu! Sabiu in 16 | 28 Maiu 1864.

Representantia bisericei gr. orientale din preurbulu inferioru alu Sabiului cu chramulu S. Evangelistu Luc'a Petru Badila m. p. Parochu gr. res. Maerii de josu. Nicolaie Simtionu, Nicolaie Imberusiu.

Mai nou. Dupa scirile mai noue Engliter'a si Francia s'aru invoi cu stergerea tractatului de Londr'a si aru concede a se desface Holstein si Schleswig-ulu de mediadi de catra Dania. Austria se dice ca va recunosce drepturile ducelui de Augustenburg.